

ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВИХ ПРОЦЕДУР У КОНТЕКСТІ ВІДПОВІДНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

У ПК України терміни «провадження», «процедури», «процес» використовуються для позначення якоїсь діяльності, дій (наприклад, провадження видів господарської діяльності, провадження митної брокерської діяльності, процедури адміністративного або судового оскарження, процес провадження діяльності). Попри термінологічну невизначеність ПК України, у деяких вузах України є навчальні дисципліни. Наприклад, «Податкові процедури та податкове адміністрування» (Національний університет «Києво-Могилянська академія»).

Тематичний план дисципліни:

Тема 1. Державний податковий менеджмент. Державна податкова справа. Поняття, загальна характеристика.

Тема 2. Податкове адміністрування. Податкові процедури, класифікація.

Тема 3. Податкові облікові процедури.

Тема 4. Процедури визначення податкового зобов'язання платником податку, контролюючим органом. Податкова звітність. Апеляційне та судове узгодження податкового зобов'язання. Конфлікт інтересів. Множинне тлумачення податкової норми.

Тема 5. Процедура сплати податку, збору. Забезпечувальні податкові процедури: податкова застава, пеня.

Тема 6. Забезпечувальні податкові процедури: адміністративний арешт, обмеження операцій по рахунках платників податків у банках, штрафні (фінансові) санкції. Охоронні податкові процедури.

Тема 7. Строки у податкових процедурах. Процедури розстрочення, відстрочення виконання податкового обов'язку.

Тема 8. Процедури податкового контролю.

Тема 9. Корпоративний податковий менеджмент.

Навчальна дисципліна «Податковий менеджмент» викладається на: кафедрі фінансів Навчально-наукового інституту бізнес-технологій «УАБС» СумДУ; на кафедрі економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя; кафедрі фінансів і економіки природокористування Національного університету водного господарства та природокористування.

Тематичний план навчальної дисципліни (Навчально-наукового

інститут бізнес-технологій «УАБС» СумДУ):

Тема 1. Теоретичні основи податкового менеджменту.

Тема 2. Організація роботи Державної фіскальної служби України.

Тема 3. Облік платників податків.

Тема 4. Облік податкових платежів.

Тема 5. Адміністрування податків.

Тема 6. Аналіз податків, податкове планування, прогнозування і регулювання в державному податковому менеджменті.

Тема 7. Податковий контроль.

Тема 8. Корпоративний податковий менеджмент.

Тематичний план навчальної дисципліни (Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя).

Тема 1. Теоретичні, правові та організаційні засади податкового менеджменту.

Тема 2. Планування та прогнозування податків і зборів.

Тема 3. Податковий ризик-менеджмент.

Тема 4. Податкова політика в системі державного регулювання.

Тема 5. Облік платників податків.

Тема 6. Облік податкових надходжень, організація сплати податків.

Тема 7. Управління податковим боргом.

Тема 8. Теоретичні засади податкового контролю.

Тема 9. Планування та організація проведення перевірок.

Тема 10. Контрольна робота податкових інспекцій у сфері справляння податків на споживання.

Тема 11. Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати в бюджет податку на прибуток.

Тема 12. Контроль податкових органів у сфері оподаткування доходів громадян.

Тема 13. Контроль за правильністю справляння єдиного податку, ресурсних, майнових та інших обов'язкових платежів.

Тема 14. Митний контроль.

Тема 15. Західний досвід адміністрування податків.

ПК України передбачає також електронне адміністрування, наприклад, ПДВ, що забезпечує автоматичний облік в розрізі платників податку (ст. 2001 ПК України). Відмітимо, що навчальна дисципліна «Адміністрування податків» викладається на: кафедрі оподаткування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузеньця; кафедрі фінансів та оподаткування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Тематичний план навчальної дисципліни «Адміністрування податків»:

Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування.

Тема 2. Оподаткування – правова процедура державного регулювання розвитку економіки.

Тема 3. Облік платників податків.

Тема 4. Визначення обсягу податкових зобов'язань.

Тема 5. Порядок прийняття, обробки та контролю податкової звітності.

Тема 6. Оперативний облік платежів та звітність про їх надходження.

Тема 7. Забезпечення погашення податкового боргу.

Тема 8. Адміністрування податку на прибуток підприємств.

Тема 9. Напрямки удосконалення адміністрування акцизного податку в Україні.

Тема 10. Еволюція удосконалення адміністрування податків і митних платежів – важлива складова розвитку держави.

Тема 11. Контролюючі органи у сфері оподаткування.

Тема 12. Вплив соціально-економічних факторів на стан адміністрування податків і митних платежів.

Тема 13. Протидія ухиленню від оподаткування.

Тема 14. Відповідальність за податкові правопорушення.

Тема 15. Державний нагляд за законністю в діяльності податкової та митної служби.

Тема 16. Світовий досвід правового забезпечення та організації системи податкового і митного контролю.

Тематичний план навчальної дисципліни (Національний університет водного господарства та природокористування):

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту.

Тема 2. Система державного податкового менеджменту.

Тема 3. Облік платників податків.

Тема 4. Облік податкових надходжень та обслуговування платників податків.

Тема 5. Планування та організація проведення перевірок.

Тема 6. Узгодження податкових зобов'язань та забезпечення їх сплати податковими органами.

Тема 7. Контрольна діяльність податкових органів.

Тема 8. Відповідальність платників податків.

Тема 9. Корпоративний податковий менеджм.

На кафедрі фінансового права Київського національного університету імені Тараса Шевченка викладається навчальна дисципліна «Правове регулювання адміністрування податків»:

Тема 1. Загальна характеристика адміністрування податків.

Тема 2. Принципи та правове регулювання суспільних відносин в сфері адміністрування податкових платежів.

Тема 3. Правове регулювання прогнозування, реєстраційної та облікової діяльності органів доходів і зборів.

Тема 4. Встановлення суми податкового зобов'язання та процедури її узгодження.

Тема 5. Інструменти забезпечення погашення податкового зобов'язання.

Тема 6. Зупинення видаткових операцій, адміністративний арешт майна платника податків та стягнення податкового боргу.

Тема 7. Податковий контроль.

Тема 8. Особливості адміністрування окремих податків та зборів.

На кафедрі обліку і аудиту Івано-Франківського технічного університету нафти і газу викладається навчальна дисципліна «Податкове адміністрування та податковий менеджмент» за таким тематичним планом:

Тема 1. Теоретико-методичні аспекти управління податковою системою держави.

Тема 2. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Тема 3. Адміністрування податків і зборів: облік платників податків.

Тема 4. Адміністрування податків і зборів: контрольно-перевірочна робота.

Тема 5. Діяльність податкових органів щодо погашення заборгованості платників податків.

Тема 6. Бюджетування податків у сфері непрямого оподаткування.

Тема 7. Бюджетування податків у сфері прямого оподаткування.

Тема 8. Бюджетування податків у сфері оподаткування доходів фізичних осіб.

Тема 9. Планування в системі податкового менеджменту підприємства.

На кафедрі оподаткування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця викладається навчальна дисципліна «Організація податкового процесу» за таким тематичним планом:

Тема 1. Податковий облік: його структура та методи ведення.

Тема 2. Взаємозв'язок та відмінності фінансового та податкового обліку.

Тема 3. Загальні вимоги до податкової звітності.

Тема 4. Податковий облік та звітність з податку на додану вартість.

Тема 5. Податковий облік та звітність з акцизного податку.

Тема 6. Податковий облік та звітність з податку на прибуток підприємств.

Тема 7. Податковий облік та звітність з податку на доходи фізичних осіб.

Тема 8. Податковий облік та звітність з інших податків та зборів.

Тема 9. Особливості податкового обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.

Тема 10. Сутність та державне регулювання виплат працівникам.

Тема 11. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне

страхування.

Тема 12. Платники, об'єкт оподаткування та ставки ПДФО при оподаткуванні виплат з оплати праці.

Тема 13. Податкові соціальні пільги при оподаткуванні виплат з оплати праці.

Тема 14. Особливості оподаткування окремих видів доходів.

Тема 15. Оподаткування альтернативних варіантів оплати праці.

Тема 16. Звітність за податком на доходи фізичних осіб та його порядок сплати. Відповідальність платників податку, податкових агентів та контролюючих органів.

Отже, питання правового регулювання адміністрування податків, податкових процедур, податкового менеджменту у контексті процесуальних відносин щонайменше на рівні навчальних дисциплін розглядаються як дещо тотожні явища. І це попри законодавче не визначення. Проте виникає риторичне запитання: для чого така різноманітність навчальних дисциплін із в цілому однаковим тематичним планом? На наше глибоке переконання, в Україні варто внести певні зміни до податкового законодавства, що стосуються чіткості термінології, зокрема у питанні податкових процедур. Тут варто звернути увагу на досвід зарубіжних країн. Приміром є такі закони: Law on tax procedure and tax administration of Republic of Serbia, Tax Procedure Act of Republic of Bulgaria, Swedish Tax Procedures Act, Tax Procedure Act of Republic of Slovenia. Також деякі європейські країни пішли шляхом прийняття закону, що регулює питання податкових процедур щодо окремих податків (Corporate Tax Act, Income Tax Act тощо).

УДК 447.2 (043.2)

Нечипоренко В. А., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Троцюк Н. В., к.ю.н.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН З ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

Умови та порядок організації перевезень за участю залізниць та інших видів транспорту, нормативи якості вантажних перевезень (терміни доставки, безпека перевезень, схоронність вантажів) та обслуговування відправників і одержувачів небезпечних вантажів визначаються Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Статутом залізниць України, Правилами перевезення небезпечних вантажів тощо.

Варто зазначити, що Цивільний кодекс України не містить дефініції